

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 66 ANUL XXI.

Sabiu, in 16/28 Augustu 1873.

tru celelalte parti ale Transilvaniei pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru intai a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Telegrafulu ese de doue ori pre septemana: Duminea si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditor'a foiei pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin serisori francate, adresate catre espeditor'a. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Deputati alesi la congressu.

In cerculu X (cleric.) s'a alesu P. Protopresb. Petru R o s c a.

In cercurile (laice) urmatorie s'au alesu: Dr. Demetriu R a c u c i u adv. in cerc. I; Visarionu R o m a n u Dir. „Albinei“ in cerc. II; Dr. Lazaru P e t e o adv. in cerc. XIX; Stefanu I o s i f u profesoru gimnastulu in cerc. V; Simeonu P o p e s e u, teologu abs. in cerc. VII.

Din provincia.

in 8/20 Augustu.

Domnule redactor! De candu nu v'amu mai scrisu, mi vine a crede — ca d v'ostre ve-ti fi ougetatu ca noi cesti din provincia vomu sta toti pitulati dopa cuptoriu de fric'a ciuemei, ce umbra astadi crucisii curmedisii prin tiara. Si dieu era pe aci se o gaciti. Pitulati ce e dreptu n'amu statu, — dara de frica n'amu dusu dorulu. Ca se credi dara dle red. ca mai suntemu inca pana adi in vietia, eata apocu condaiulu spre a ve mai scrie putientelu si de pre la noi din provincia.

Cu lucruri referitoare la politica — n'o sa ve incomediu asta data, caci politic'a si altcum nu este ocupatiunea nostra — acelu din provincia, abstragendu — ca noi romanii preste totu pare ca amu gat'o cu politic'a. Abia mai scimu unde ni s'a ruptu firulu, — si va mai trece pote multu tempu pana candu lu vomu afla. Pana atunci sa fimu dara numai cu rebdare, — aducendu-ne aminte spre mangaiere, ca strabunii nostrii au avutu indieciu mai multe suferintie si greutati, decatu cele ce le avemu noi astadi, iera deca la multe neplaceri si suferintie mai suntemu unori si noi caus'a — prin neftielegerele nostre, apol sa nu ne rusinamu a invetia din cele patite.

Incatu despre starea poporului nostru din provincia, nu sunt in stare a refera nici o nouate imbucuratori. Secel'a ce domnesc de unu tempu indelungatu, caldur'a cea nadusitoare ne-a nimicitu cu totulu sperantiele cele frumoase ce le avemu in rodirea cucurozului. Bucate merunte inca avuremu putiene, ba secar'a cea palita si slaba rodita abia va ajunge evreiloru pentru ferberea de spiritu pre sem'a poporului, carele si pana aci a scapatatu si saracitu — gata de a lua lumea in capu. Cu unu cuventu prognostice — ce ne facu a crede ca avemu a ne ascepta la unu viitoriu funestu. Alaturea cu lips'a ce ne amenintia poporulu, mai grasedia apoi si „coler'a“, — acasta hola grea si furioasa, ce si pana aci a facutu o multime de victime, a culcatu la pamentu unu numberu mare de bratie muncitoare, si a lasatu dopa sine o multime de orfani lips'li. Par'ca e o resbunare noua a ursitei asupra betului poporu. Sciintia mediciloru esplotata de sute de ani, cu referintia la morbulu colerei, — se afla dopa cum vediuemu, inca intr'o stare forte primitiva.

Sa nu credeti inse dle red. I, ca in midloculu astoru calamitati nu ne-amu interesat si noi de actulu celu importantu ce ne ascepta, — intielegu alegerea noulu Metropolitu, ce are a se efectui in congressulu nostru nationalu bisericescu convocatu pre 26 a lunei curente. A ne ocupat si a ne interesat de acasta chestiune, este o datorintia sacra a nostra a tuturor'a — cati mai tenemu contu de institutiunile nostre bisericesci nationali — fara ca sa ne fi permis a da uitare: ce a fostu — si ce mai este inca pana astadi — biseric'a — pentru noi?

Dopa cum ve-ti fi veditu dle red. jurnalistic'a magiara si germana inca se ocupa forte multu cu chestiunea acestei alegeri. — Unii vreu se deduca acasta, din motivulu, caci si jurnalistii straini dau o mare importantia acestui actu; alii atribuie a-

cesta interesare lipsei de materialu — mai vertosu de candu cu incetarea siedintiloru dietali; alii terasi ca jurnalele straine aru ave de ougetu a ne tulburat nitielu ap'a, spre a ne incalci si a inainta neintielegerele nostre, mai vertosu prin numirea si clasificarea barbatiloru nostri — dopa cum facu de curendu dinariulu magiaru — opositionalu, — „Hon“, carele in nrulu seu din 17 a curentei, pune inaintea publicului seu cu numele unu siru de aspiranti la scaunulu metropolitu, clasificandu-i dopa placulu si voi'a sea, fara a-si gasi pre omulu carele sa-lu multiamasca. Asi d. e. unulu — dice — numitulu diariu magiaru e slabu si neputinciosu; altulu betranu dara in putere — are praesa — dara n'are teoria; alu treilea e invetiatu, are multe sciintie teoretice, e activu, sufletu bonu de omu, carele nu scia gresnici la o musca, — dara fara praesa si esterosu placutu; alu patrulea inaltu frumosu si placutu, dara n'are o cultura mai inalta, ce se recere pentru unu Metropolitu. etc. etc. Firesce ca nice clasificarea dopa colorea si tientu'a politica a fiesce-cariu aspirante nu pote lipsi, — si neindustritu apoi — dopa cum se vede cu nici unulu trece la dd. Mociuni si Babesiu. —

Dara se lasamu, — ca de aceste vomu mai celi si audi noi inca multe pana candu va trece actulu alegerei. Datorintia nostra este a ne cunoasca adeveratul interesu, a ne cunoasca omenii si pre noi insine, a face — fara ori ce patima o revista preste trecut — si a cautu cu destula seriositate la viitoriu; iera aspirantiloru la acasta demnitate — deca ne aru fi permis — nu le-amu pote recomanda alte, decatu ca fiesce-care sa-si mesure poterile sele, — sa-si traga bine socot'a cu sine, aducendu-si aminte ca fiitorulu metropolitu are a continua firulu intreruptu, a calca in urm'a marelui Archiereu Andreiu, — carele a fostu unu fenomenu rar pre orizontele nostre bisericesci si nationalu, ca carele numai tempulu si chiaru secolii potu produce.

Dealtmintrea ori-care aru fi rezultatulu alegerei, atat'a sta, ca sortea fiitorulu Metropolitu la noi, nu e de invidiatu. Congressulu viitoriu — acea cununa frumoasa — compusa din 120 barbatu distincti, in man'a caror'a, clerulu si poporulu credinciosu si-a depusu increderea sea, are o problema grea de deslegatu, are a cautu omulu — barbatulu — intru carele va afla concentrate cele mai numeroase cualitati, cele mai frumoase virtuti; si congressulu va pote afla pre usioru in sinulu seu pre barbatulu cautatu, indata ce-si va lua de problema, ca salutea bisericiei ni este astadi legea suprema, fara a se da locu patimiloru personali, cari s'au indatinatu a joa in dilele nostre o rola nefericita in lume. Motivulu din care a intemeiatu Christosu biseric'a sea — a fostu fericirea, si bacea pre carea a zidit'o a fostu dragostea, carea unio'a este in stare a produce: unitatea, armonia, concordia si puterea nostra. Acestu motivu, acasta baza are a servi de cinosura si barbatiloru nostrii din cari se compune congressulu.

Noi cesti din provincia numai astfelu, si pre acasta cale potemu ascepta unu rezultatu bonu, numai prin asemenea midloce credemu ca 'si va pote deslega congressulu viitoriu sublim'a sea problema; de aceea ve marturisescu dle red., ca procedura cea dietaloro si nesocotita, a redactionei „Albinei“ respective a dlui Babesiu, ce contribue forte multu la sfasierea si imparecherea barbatiloru nostrii, ne-a pusu la ougete, ca sa nu-lu mai potemu intielege: ce v're, si unde tientesce? Nu e tempulu a ne dimite la vorbe mai de aprup cu d-sea dara candu d-sea numai eca asi din bonu seninu prin corespondintiele sele intraba cu inversiunare pre cei dela „Telegr. Rom.“ unde ve este, mintea, inim'a, rusinea, ne vine a crede, ca dlu numai tiene intru nimic'a contu; nici baremu de ceea ce lumea numesce, buna cuviintia; iera procedura d-sele cea ostila fati'a cu venerat'a persoana a parintelui vicariu

Pope'a, in carele de unu tempu indelungatu cu putiena intrerupere arunca cu tina, ne-a umplutu de gretia si indignatiune. — Are ore d-lui tactu, are inima de romanu, este elu fiulu celu devotatu alu bisericiei ortodoxe, — atunci, candu 'si folosesce cunosointiele sele frumoase spre a despopularisa, spre a lovi intru unu barbatu distinsu si erudit, — carele a fostu si este totdeun'a cu trupu si sufletu alo natiunei si a-lu bisericiei? Prin aceste maniere crede dlu ca va face bine natiunei si bisericiei sele, pentru care — dice ca s'a ostenitu si s'a sacrificatu? Deca crede astfelu, — apoi s'a insielatu amaru! Ori crede dlu — ca lovindu cu tina d'arendulu in cei mai meritati barbatu ai nostrii, remanendu in urm'a urmeloru singuru — cu putientei sei aderinti — cari pote inca lu voru parasu in dile de ispita, — va pute salva si fericu singuru natiunea si biseric'a? — Faca bine sa nu creda acasta. Dlu Babesiu ni spune in nr. 58 alu „Albinei“ ca are raporturi la mana despre persoana parintelui Vicariu Pope'a. Bine, dle B! numai sa nu ve insiele cei ce ve facu raportele. Si dieu — avutati dvostre d-le B! lipsa de atari raporte secrete — respective denuncii — despre o persoana statu de cunoscuta, — carea alaturea cu d-vostre a lucratu la lumin'a dilei, — nu in ascunsu ci in fati'a lumii? Pre calea acasta nu vomu ajunge, nu potemu ajunge la nici unu bine.

Sciitorulu acestoru sire cunosce de diecenii pre P. Archimandritu Pope'a, si deca e vorb'a de insuatri, apoi potu sa dica ca insustrile cele mai nobile le are densulu, preste tote inse caracterulu seu celu firmu este respectatu de toti cati lu cunosca si nu sciu la o intrebare de deadreptula ce aru respunde la aceste dlu B. — Dlu Babesiu candu spune ca are raporte despre persoana P. Archim. Pope'a, aru trebui sa ougete ca publiculu nu este asi de totu ca sa creda numai cele dise de d-sea respective de dloru, sa ougete ca publiculu va ougeta si la impregiorarea acea, ca acum de vre-o doi trei ani incocce cine a condusu mai multu afacerile archidiecesei si cum le-au condusu, trebuie sa nu fia asi slabi de memoria si sa-si aduca aminte ca sinodele archidiececane, cari dieu! tragu mai multu in cupana de catu sute de raporte resp. denuncii de ale dloi B. si au dlu verdictele loru cele favorabile pentru P. Archim. Pope'a si asi publiculu pote veni lesne la convingere, precum amu venitu noi ca dlu Babesiu uneltesce nu pentru, binele bisericiei, ci din contra.

Sfasiindu-ne noi intre noi, consumandu-ne pana si acele poteri mici, de cari mai dispunemu — ca candu ne-amu fi juratu a nu ne pote intielege, a nu ne pote desparti de pasiunile personali, pre cari insine-le nutrimu de buna voia cu multa predilectiune — apoi celu putieno sa nu mai strigamu in lume, ca totu reulu ne vine numai — si totu numai dela straini!

Cu aceste incheiu, pentru astadata dle redactoru. Provedinti'a Ddieoasca, fia si asta data cu natiunea si biseric'a noastra!

Arondarea municipieloru este la ordinea dilei in foile ungueresci. Unu articulu in „P. N.“ tacsedia de non sensu arondarea succesiva sustienuta de unii. Deca e vorb'a ca prin acasta s'aru crutia interesele unor'a nu trebuie uitatu ca interesele societatiiei sunt de a se pune totu-deun'a mai pre susu de interesele speciale.

Diet'a Croatiei s'a deschisu in 25 Augustu n. de catre presiedintele Muzuranici cu o cuventare, in carea esprima sperantia de o intielegere. Acceptarea proiectulu de complanare intre Croatia si Ungaria e verosimila.

Provincializarea confinteloru militari prograsedia fara de nici o pedeca. Comitatele Baciuc'a, Temesiu si Torontalu au avutu adunariile loru ge-

nerali, in cari li s'a arstatu fostiloru confinari ca-rele este cerculu loru de activitate in adunările municipale.

Nu este de multu de cându se vorbea multu si tare despre o fusione a centrului stângei cu drépt'a. Cu deosebire se vede a fi datu ansa la supositiunile aceste unele enunciatuni ale lui Cser-natony, in cari dîcea elu, ca trebuie lasata cért'a dreptului de statu, carea desparte pre drépt'a de stâng'a la o parte. In Debrecinu inse, unde e resie-dinti'a puterei tissaistice cugeta altfelu ómenii pentru aceea in o adunare generale au condamnatu tienut'a fusiunistica.

In S p a n i ' a au inceputu lucrurile a luá o directiune mai favorabile pentru republicani. Te-telegramu celu din urma ne spune ca carlistii fura batuti la Tortola in 24. I. e. asiá de tare încátu a fostu siliti a trece fruntariile in Francia.

S a b i i u 8 Augustu v. 1873.

Domnule redactoru! Déca onorabil'a redac-tiune in nr. 63 alu „Telegrafulu Romanu“, au avutu placerea si pasiunea, a se ocupá mai pre largu de actulu si rezultatulu alegerei de deputatu clericalu in cerculu elect. I. pentru congresulu con-chiamatu pre 26 Aug. a. c., a atinge acolo si per-són'a mea — in modu usitatu ¹⁾ — a retacé fapte seversite de o parte si a atribuí partei celei-lalte fapte scornite ²⁾; credu ca onorat'a redactiune nu va refusá a primí in colónele „Telegr. Rom.“ unu respunsu, prin care sa se reduca tóte la adeverat'a loru valóre ³⁾, nici nu se va luá in nome de reu déca enarândo faptele se voru aduce in combina-tiune si persónele active.

Situatiunea presenta este asiá de apesatória si atmosfer'a nóstra sociale asiá de suffocatória (?) — innadusítória — încátu intr'adeveru, se cere o taria extraordinaria, o rãbdare si suferintia spiri-tuale pâna la martiriu, a mai priví cu pacientia si cu tacere la tóte câte se petrecu, la tóte câte se planuescu, câte se uneltescu, si apoi pre ce cáli, cu ce medilóce ⁴⁾?

¹⁾ Ce sa i faci proverbulu: „precum o sântulu asiá o si tamáia“!

²⁾ Ce fapte s'au retaculu si cari suntu acele scornite? E de miratu, ca de câte ori te-amu intalnit in publicitate totu-déun'a te-amu gasitu in midiloculu lamen-tatiuniloru, ca ti s'a facutu nedraptale; dara sa vedemu ce dici mai departe.

³⁾ Acést'a se facuse prin cele publicate in nr. 63 alu „Tel. Rom.“, publicámu respunsulu inse cá sa vedí d-ta si sa védia publiculu cátu suntemu noi de indulgenti fatia cu d-ta!

⁴⁾ Dara, asiá este, inse tóte aceste aru trebui sa le dicemu noi, cáci amu voi sa scimu in ce se cuprinde suferintia martiriale a d-tale?

Amu ajunsu departe — amu ajunsu sa ve-demu inpulpandu-se si luptandu-se cá sa ajunga la valóre morale, si la noi doctriu'a si principulu: „finis sanctificat media“ ⁵⁾.

O mica proba de astfelu de moralu este si oper'a: „O alegere de deputatu“ din nr. 63 alu „Tel. Rom.“ ⁶⁾.

Sa me ierte onorat'a redactiune, déca eu acést'a opera, nevedindu-o subscrisa de nimenea, o atri-buiu onoratei redactiuni si in cele urmatórie me voi adresá cátra ea.

Este unu ce necualificaveru — cá sa nu-i dicu cu numele celu adeveratu — cá unu actu se-versitu in publicu inaintea si prin concursulu a 45 de barbati preoti, partea cea mai mare carunti si de bisericu bine-meritati, unu actu seversitu in tóta liniseea si in cea mai buna ordine si legalitate, sa se mai póta suri si resuci, combata si stigmatísá de ilegalu ⁷⁾.

Este o mare cutesantia a degradá pre o preo-time din dóte tracte protopresviterali la starea ne-démna de o turma de oi — séu cum au disu cine-va — de vaci, — pre carea unulu séu doi baieti sa o máne in catrau li place; dara este o ironia cu atátu mai mare si o aparitiune cu atát'a mai trista, a trambitá in lomea larga: „Constitutiune liberala bisericésca“ si de alta parte inca vibrandu oscila-tiunile trombitiei, a prelinde cu pumnulu restito: supunere la porunca ⁸⁾. — Acést'a este starea lu-crulu la noi fatia de alegerei dejá trecute; in-trég'a archidieceasa este subminata si pusa cá in stare de asediu din partea unoru ómeni, numai pentru scopuri personali, pentru interese egoistice o cátoru-va ⁹⁾.

Prin acést'a numai se póte justificá esacerba-tiunea, ca in Sabiiu tocm'a inaintea nsiloru loru le-au caditu candidatul; si tipetulu de periclitá-

⁵⁾ Si durero ca amu si ajunsu, cáci eata ca: gur'a peccatosulu adeveru graiesce.

⁶⁾ Voae-i sa dici: oper'a alegerei de deputatu pu-blicata in etc.

⁷⁾ Noi „Ti punem intrebarea, ca cualificaveru e cându cine-va vine, si aceea ce se póte prinde cu mân'a o néga in publicu? ba cualificaverulu 'si da aieru de a face pre tóta lumea peccatósa si numai pre sine curatu cá lumina?

⁸⁾ Tóta dreptatea, dara pune-ti mân'a pre inima si di d-ta ca n'ai calcatu acestu dreptu sântu constitu-tionale, n'ai degradatu insu'li cu consociulu d-tale preotimea, in fapta, lá ceea ce dici si atunci apoi cauta si arunca autocratismulu si mai sciu eu ce asupr'a altor'a.

⁹⁾ Asemenea dreptu ai vorbitu, inse pentru cá sa védia publiculu cine suntu acer cáli-va, cari submi-néza etc., publicámu mai la vale manifestulu comitetulu d-vóstra litografatu, va se dica, pentru cá sa aveli cu ce subminá tóta archidieceasa, care manifestu este provediutu si cu propri'a subscriere apré on. d-tale. Si apoi totu d-ta de cátra padure! Ean spunemi d-ta cum se póte cualificá asiá ce-va, séu cum ai cualificá d-ta cându s'aru fi facutu din alta parte asiá ce-va?

rea bisericeii, de vinderea dreptulu archidieceii, de lingusiri, de pressiune si altele.

Si cine altulu e in stare sa faca tóte acestea, fára numai, consociulu multu iubitolu si pro-scriisulu protopresbiteru Hanni'a? ¹⁰⁾

Domnule redactoru! a-ti luat parte activa — de-si dupa parerea mea basata pre liter'a lezei, nechiamatu ¹¹⁾ — la intregu actulu acestei alegeri; déca d-ta erai omu impartialu, erai detoriu adeve-rului si chiaru reputatiunei d-tale ¹²⁾, cá, avendu placere sa iesi cu elu inaintea publiculu, sa-lu de-s-rii asiá, precum au decursu, sciindu ca avemu la elu fára d-ta 44 de martori.

Multiamita lui Ddieu si preotimei tractuuli, eu, — potu dice preste totu — me bucuru de stim'a si increderea acelei'a si si de ascultarea ei, dara nu de o ascultare órba, pentru — ca eu amu con-demnatu si voi condamná pre toti si cari pretindu, si cari dau atare ascultare órba ¹³⁾. — Dara pre lángea tóte acestea Te-asi rogá die redactoru sa-mi numesci numai pre unu preotu dintre cei 40 din ambe tractele cari au participatu la alegere, cu care sa fiu vorbitu eu inainte de 3 Aug. a. c. despre alegere, si sa-i fiu propusu numai, — ceea ce este nu numai iertatu, dara de multe ori si detorint'a, — pre N. séu N. de candidatu ¹⁴⁾; séu care preotu, Vineri in díu'a alegerei din bunatalea mea aru fi fostu chiamatu la miue séu la par. prot Popescu spre a-i i m p u n e, ca pre cine sa aléga?

¹⁰⁾ Credi d-ta ca déca faci espectoratiuni de aceste, adeverulu nu remane totu adéveru? Restórna d-ta ade-verulu ca archidieceasa nu are unu dreptu restrensu la alegerea episcopulu si restórna d-ta dreptulu ei de a avé 60 representanti, restórna in sine, ca alesulu d-tale nu e o persóna carea este deosebitu consacrata unci din cele dóte diecese sufragane si fa pre cine-va sa créda, ca archidieceasa nu perde unu votu la alegerea de Me-tropolitu si apoi di d-ta, celu dintáiu pre lume, ca a perde voturi este o fericire, pentru ori-ce re-presentantia. Cátu pentru cele-lalte a se vedé mai susu

¹¹⁾ Mi pare reu ca slabiciunile in cunosciintele d-tale despre legile bisericeii nóstre le strapuni si in publicitate Alát'a jerfa nu pretindeamu. Se vede acum ca adeve-rulu ai disu in sinodu ca orbcaiesci; dara adeveru a disu si acef'a care ti-a reflectatu, ca celu ce va sa orbcaiesca in orbcaire remane pururea. Scii d-ta cându erá Par. Popescu numai profesoru in seminariulu archidieceasanu si erá notariu alu colegiulu in Saliste, atunci nu se va-témá liter'a lezei; acum ca suntu alii se vatema legea. — De unu astfelu de talcutoriu de legi sa ferésca Ddieu pre tóta lumea!

¹²⁾ Ce mila te-a ajunsu de mine, dupa ce mai intáiu m'ai injuratu cá unu . . . de „s . . .“.

¹³⁾ Pentru aceea fugu toti tenerii cei buni din trac-tulu Préciustiei Tale, d. e. Iosofu, gimnasistu absolutu cu maturitate, . . . de carii nu ai nici unu preotu.

¹⁴⁾ Cu toti ai vorbitu, nu cu unulu, si mai pre urma, dupa cum ai marturisitu d-ta si P. Popescu si cu P. Cun-tianu inainte de alegerei, diceati, cu cinci dile, cáru'a inse iéra dupa marturisirea d-tale ia i fostu impartasitu lu-crulu sub strictissim'a rosa.

FOISIÓRA.

Discursu

tienutu in 29 Iuliu st. v. a. c. la intrunirea din Sabesiu.

Motto: „Lenesiulu, care ascunde mân'a in sinu, nu póte se o duca la gura.“

In. Solomonu.

(capetu.)

Sub conducerea tieraniloru extraordinari Horea si Closca au spartu, au arso, au ucisu cu o furia demna de suferintiele seculare, si dupa ce au gos-tatu libertatea de câte-va septamáni au caditu victima resbunárei.

Din cele dise pâna aci se vede apriatu ca in luptele nóstre politice ne-a lipsitu factorulu celu mai puternicu, industri'a si comerciulu.

Comerciantulu si industriasiulu, l'bern si inde-pedentu prin positi'a sea, cáci esistinti'a lui nu de-pinde din grati'a nimerni; aslediatu cu locuintia in carentulu afaceriloru publice, in loculu celu dintáiu orasie, ceea ce face, cá elu se fia totu-déun'a in este chemata a eluptá si a pastrá drepturile si li-bertátile nationale. Amu disu a pastrá drepturile si libertátile, cáci in adeveru este cu multu mai greu, a pastrá decâtu a castigá ce-va.

Eluptarea si conservarea unei positiuni mai bune cere de necesu spiritulu de sacrificiu. Acést'a se nasce si se nu resce in proportia mai mare acolo, unde este inteliginti'a si averea. Avereá si inteliginti'a suntu in

orasie. Deci cându va vorbí inteliginti'a comereiu si industri'a romána in numele orasieloru resunetulu va trece de siguru preste colónele Gazetei si Albinei.

Credu ca amu sulevatu de ajunsu importanti'a orasielor, a comerciulu si a industriei din punctu de vedere politicu, ne remáne terenulu economicu si moralu. Natiunea romána, grati'a puterei sele de viótiá, cresce si se imultiesce. Pamentulu pre care locuesce si midilócele de traiu suntu totu acelea-si, cari erau acum 200 ani. Dejá au inceputu a fi insuficiente. Ce va resultá, déca noi vomu remáne totu pre lángea acést'a? Iéta o intrebare care ni o amu pusu alátu de raru si la care n'amu respunsu nici odata intr'unu modu satisfactoriu.

Lips'a midilóceloru de traiu aduce pre omu a trái din mân'a in gura. Acést'a 'lu umiliesce, cáci scimu cu totii, ca intr'unu modu se póta unu omu cu dare de mána, si inaltulu acel'a, care n'are unde sa-si plece capulu. Umilinti'a detrage semtiulu de onóre si pudóre. Omulu fára acestea devine fiinti'a cea mai misera, si este constatatu, ca acést'a e par-tea cea mai slaba a natiunei, si ca in acést'a betia si alte vitie 'ei recruta in numeru mai mare victi-mile sele. Omulu cu dare de mána are destule oc-upaciuni, care i rapescu tempulu, ba chiaru cugete-le la vitie ordinare. Omulu caditu sub pressiunea seraciei cauta anume felu de felu de midilóce, pen-tru a scépa celu puocinu câte-va momente de gre-utátile sortiei.

Proletari nu avemu pâna acum'a si cu tóte acestea simptome triste se vedescu ici colea. Suntu unele sate románe, a-si poté numi eu insumi dupa mic'a mea esperintia, pâna la 10, in care popula-

tiunea romána stationédia, si acést'a din caus'a se-raciei. O parte din cei mai seraci, din caus'a tra-iului reu, si a betiei moru inainte de vreme in numeru mai mare cá in alte locuri, iéra alta parte totu din aceia-si causa iau lomea in capu spre a inmultí proletariatu in alte párti. Si acést'a este o perdere fórté simtibila din punctu de vedere nationalu.

Pentru cá sa nu cademu si mai multu in im-pasulu acest'a, si pentru cá se punemu stavila reu-lui, pâna cându este la inceputu, trebuie sa ne gân-dimu si se deschidemu si alte midilóce de traiu, cá acesti nenorociti sa-si póta cascigá pânea cea de tóte dilele intr'unu modu onestu.

Natiunile cele mari cum e natiunea germána, si altele, au ajunsu departe cu crearea de astfelu de midilóce. Fiindu ca ei au trecut preste indus-tria si comereiu, au inceputu a colonisá locurile desierte si mai puocinu locuite din lumea vechia si nóua. Tempulu ne silesce, cá se urmámu si noi calea strabatuta de densii, si sa incepemu cu o óra mai curendu a ne créa industria si comereiu nati-onalu.

Lucrulu este mare, cere sacrificii si tempu. Déca nu vomu stá cu mânilu in sinu câte-va dece-nii ne va dá aceea, ce nu ne-au potatu dá tóte se-culile, ce au trecut preste capetele nóstre. Dece-niile in viéti'a popóreloru suntu dile; munc'a si sa-crificiele se uita, dara opera remáne neperitóre si urmasii nostri voru binecuventá memori'a celoru ce s'au ingrigitu pentru densii. — Sa resumámu acum pre scurtu ceea ce amu disu! Nu voimu, pre terenu politicu, subjugarea nici unui poporu, dara voimu a nu fi subjugati de nimenea, si a ne ocupá in patria

Din 42 de guri rezona la acésta: „un mare mare neadeveru a propoveduit¹⁵⁾ Telegrafulu! Lucrulu, dle redactoru! — déca vei binevoi a-ti aduce aminte — s'au intemplatú asiá:

Pre la 8 1/2 ore in diu'a alegerei, o parte mare din alegatori se aflau pre strada aprópe de resiedinti'a metropolitaná, impartiti in patru grupe.

Parintii asessori consistoriali Nicolau Cristea¹⁶⁾, Moise Lazaru, Dimitrie Cuntianu si archidiaconulu Fratesiu, tieneau predici preotiloru, fia-care la câte o grupa, cá sa aléga de deputatu pre parintele asessoru consistorialu Nicolau Cristea.

Par. archidiaconu Fratesiu umblá dela grupa la grupa si dela preotu la preotu, cu o epistola in mána, prin care încercá a seduce preotimea sa créda, ca Présánti'a Sea Par. Episcopu Ivacicovicu, — dupa cum ii au scrisu unu par. protopopu, — are sa fia alesu de deputatu in cerculu alu VI electoralu, sa nu se aléga si in cerculu acést'a, cá nu fiindu Présánti'a Sea alesu in dóue cercuri, cerculu nostru se remana fára deputatu¹⁷⁾.

Asiá amu aflatu eu preotimea haranguata, carea inse câtu amu ajunsu in mediulocu ei, s'au adunatu in giurulu meu, — aretandu invederat'a nemultiamire cu candidatul propusu de susu numitii patru domni¹⁸⁾.

Vediendu acést'a amu dechiaratu preotimei, ca eu suntu pentru alegerea Présántiei Sele Par. Episcopu Ivacicovicu. P. archidiaconu Fratesiu au avutu cutesanti'a a scóte si inaintea mea mentionat'a epistola, a-mi dechiorá, cumca are scire prea sigura, ca Présánti'a Sea P. Episcopu Ivacicovicu nu numai va fi alesu in cerculu alu VI. dara au si dechiaratu alegatoriloru ca va primi mandatulu*, de-si par. archidiaconu scia (?) fórté bine, ca cerculu alu VI este dela Ddiu si dela ómeni destinatu pentru densulu, precum in fapta s'au si aretatu. O caracteristica cá acést'a dela unu archidiaconu teneru, care promite multu in venitoriu.

Destula ca apocaturile parintiloru de mai susu nu au prinsu si cursele loru au remasu fára de nici unu efect¹⁹⁾.

Cum au fostu convinsa si petrusa preotimea din prelegerile de pre strada a dd. asessori consistoriali, cá sa-si concentredie voturile in candidatul domnielora sele? au aretatu eclatantu, rezultatulu alegerei, carea 'mi pare bine, ca in contra convingerei mele — s'au severstu in fatia si prin concursulu — de-si negativu — alu dd-loru.

¹⁵⁾ Te insieli.

¹⁶⁾ Nu este adeveratu.

¹⁷⁾ Se vede ca d-ta erá-i totu printre grupe; epistola este adeverata si temerea Par. Archidiaconu asiá dara inca a fostu fórté inlemeiata.

¹⁸⁾ Acést'a e unu neadeveru necualificaveru.

* P. archidiaconu nu a dísu ca Présánti'a sea, ci alti din giurulu Présántiei Sele a rugatu pre respectivii sa lu aléga; pre cându D'ta ai dechiaratu ca ai done epistole deadreptulu dela Présánti'a sea ca primesce alegerea in cerculu I.

¹⁹⁾ Difficile est satyram non scribere.

loculu, ce ni se covine dupa dreptu si dreptate. Prin crearea industriei si comerului, voim sa creám fortulu nationalu, care se infrunte fortunele si vijeliile tempului si din care sa ne eluptámu impartasire ecuala la beneficiile, ce le ofera unu statu regulatu, intru sustinerea cáruia contribuim de seculi cu averea si sángele nostru. Voim sa ne creám acelu fortu, din care sa facemu valabile pretensiunile cele drepte, ce le avemu cá majoritatea locuitoriloru din acésta tíera. Din punctu de vedere economicu si morálu voim sa scótemu din orasiele saraciei, si se conservámu cá luptatori bravi pre fiii si fratii nostri, voim a sustinéd demnitatea si onórea tuturor membriloru organismulu nostru nationalu; voim in fine sa alongámu si sa denegámu tuturoru vitiloru, cari au inceputu se róda in vinele nóstre, domiciliulu dintre noi. Siguru ca amu aflatu inimi románesci care batu cá si inim'a mea pentru binele si prosperarea natiunei, siguru ca amu aflatu simtieminte nobile in acei'a cátra cari n'amu adresatu, afirmu pentru ultim'a óra; ca industria si comerulu suntu baile din care se scóte averea, moralitatea si tari'a unei natiuni. Fia-ne pururea aminte ca acestea suntu petrile din capulu vughului, pre cari se voru basá drepturile si libertátile nóstre!

Deci sa nu ascundemu mán'a in sinu, ci se folosimu bine presintele, déca voim sa avemu binecuvéntárilé posteritátiei, cáci la din contra ne ascépta blastemele copiiloru nostrii. Amu dísu.

Ioanu C. T a c t u.

Congresulu e chiamatu si singuru (?) indreptatulu a-si esprime verdictulu asupra acestui actu, alátu in privint'a formei cátu si alu egalitátiei; sum siguru ca acelu verdictu va fi altulu, de cum este alu „Telegrafulu“.

Ce anume si cum s'au vorbitu in conferintia privata dintre actulu alegerei? acést'a s'aru puté sci numai, déca ne-amu fi fostu preingritu de unu stenografu. Destulu ca se constatéza si din partea contraria, ca lupt'a din partea acést'a au fostu prevalenta²⁰⁾. Cátu pentru cele ce mi se atribue mie ca le-si fi vorbitu, me aflu detoriu adeverului a dechiorá, ca nici o litera nu e adeveratu.

Eu amu combatutu parerile si argumentele celoru trei antevorbitori, Lazaru, Cristea si Cuntianu, si amu inchiatu asiá: „S'au conferitu destulu, eu redeschidu siedinti'a si postesco pre fratii PP. alegatori, cá fia-carele sa-si dea votulu seu liberu dupa cea mai buna sciintia si convingere.“

Este caracteristicu, ca p. asessoru Cristea in apărarea candidaturii sele au admisu possibilitatea, cá Présánti'a Sea Par. Episcopu Procopiu sa fia alesu in tóte cele díce cercuri preotiesci din archidicesa, au concessu sa se aléga in ori si care dela II pána la X. fara a aflá lucrulu in contr'a spirituluu legii si in contr'a naturii; numai in cerculu I. nu. Ací e vendiare de dreptu, tradare, lingusire etc. etc.²¹⁾

Déca cu ocaziunea acestui actu de alegere póte fi vorb'a de presiune; apoi acést'a numai la dd. ases. consist. Lazaru, Cristea, Cuntianu si archidiaconulu Fratesiu se póte reduce; pentru ca bine scii dle redactoru! ca tóta presiunea — apesarea — se face de dinsusu in josu, si prin potere. — Cine suntemu noi doi protopresbiteri, fatia de trei ases. consist. si unu factotum archidiaconu? Déca inse totusi presiunea ni s'aru atribuí nóne, atunci nu aru poté ermá alta, decâtu ca numitii parinti préonorali séu nu suntu la loculu loru, séu n'au increderea preotimei, séu au luptatu pentru o cauza nu drépta, séu tóte trei laolalta²²⁾. — Ceea ce inse noi nu potemu concede.

Nu presiune dara dle redactoru! ci convingere si credintia au fostu motorii actulu si rezultatulu alegerei nóstre. Apoi scii d-ta fórté bine si aceea, ca din pétr'a convingerei si a credintiei, de o a-i pune si in tésco nu poli stóroa spa²³⁾. In asfeliu de impregiurári trebuie sa ne mirám de mirarea cárei'a i dati s'pressioné cându diceti: „este curiosu ca preotimea afara de cele díce inainte de actulu alegerei, aprobá tóte vorbirile celoru ce vorbira contra candidatiunei facute de ambii pp. protopresbiteri. — Din care aprobári de altmintrea, afara de un'a, multu dóue voci — adúti aminte dle, — nu s'au auditu²⁴⁾. —

Se pune mai pre urma intrebarea: ce servitiu si cu a oii scire, au facutu susu dísi doi protopresbiteri Présántiei Sele P. Procopiu?

Ni ve-ti tertá dle si domniloru? déca lucrulu acést'a s'aru facutu acum deodatu fára scirea si binecuvéntarea d-vóstre, — dara sa avemu mangalerea ca s'au sigilatú cu scirea, invoirea si votulu celoru indreptatiti.

Apoi noi n'amu cautatu, n'amu intentionatu sa facemu servitiu persónei Présántiei Sele Parintelu Episcopu Procopiu, — precum facu cei ce se inchina la chipuri cioplite²⁵⁾, cá sa se sature din jertfele acelor²⁶⁾ de care servitiu scimu ca Présánti'a

²⁰⁾ Cátu pentru poterea argumentelor asiá este, si me miru ca vini sa constatezi si d-ta acést'a. Asiá dara marturisesci insuti ca ai invinsu numai cu voturile preotimei castigate de mai inainte.

²¹⁾ Se vede ca nu ai intielesu bine cele ce a dísu Par. as. Cristea; cându a admisu possibilitatea aceli'a-si alegeri si in cele nóue cercuri ale archidicesei, a admisu numai ceea ce s'a intemplatú in cerculu I, ergo ceea ce este in cerculu I aru fi fostu si in cele-lalte nóue.

²²⁾ D-ta atestezi prin acést'a fára de a voi, ca consistoriulu n'a intrebuintiatu nici o presiune asupra nimenui, pentru ca acést'a se tene de obiceiulu celoru subsemnati in manifestulu publicatu. Asiá in privint'a acést'a déca tacea-i remanca-i filosofu. Dealtmintrea nu scii d-ta istori'a tiganului cându i-a dísu óre-cine: „scóla mei din drumu ca vine imperatulu!“ ca a respunsu: „ca dóra nu vine Mari'a Sea dlu solgabireu!“

²³⁾ Fórté bine, asiá este, dara din intunereculu ne sciintiei fára de tésco la unu simplu cuventu magulitoriu storci munti de aur.

²⁴⁾ E de crediutu ca d-ta nu vei fi-auditú mai multu decâtu dóue, ba me miru, ca le-ai auditu si pre aceste. Causele nu le mai spunemu.

²⁵⁾ De cari d-ta de siguru, ca nici nu te tieni, dara nici nu le respectezi, pentru ca se vede ca-ti place totu ce e necioplitu.

²⁶⁾ Pre cátu nu-ti placu chipurile cioplite pre atát'a

Sea n'are trebuintia; ci amu cautatu, amu nisultu sa facemu servitiu causei (?) celei grave, momentuóse si de mari dimensiuni pentru intrég'a bisericá si provinci'a nóstra metropolitaná.

Noi ne-amu infatisiatu lucrulu asiá:

Congresulu electoralu aré a resólve o problema grea, are sa aléga pre armatoriulu marelu de eterna memoria demnulu Archiepiscopu si metropolitu Andreiu²⁷⁾. La resolvirea acestei probleme nu e chiamatu ori si cine, fia chiaru si alesu.

Dreptulu de alegere passivu elu singuraticeloru eparchii — care multiamita constitutiunei nóstre bisericesci²⁸⁾ — nu e restrinsu, fára la numero, ne-amu tienutu de cea mai strinsa si mai sánta detorintia, a ne folosi de elu asiá cá cerculu nostru electoralu sa dea congresulu contingentulu seu, prin alegerea si ablegarea — câtu se póte — alu celui mai demnu si mai chiamatu barbatu din cerculu provinci'i nóstre metropolitané²⁹⁾, carele sa si scia si sa aiba si cea mai firma vointia si cea mai curata consciintia a conlucrá la deslegarea marei si grelei probleme, spre binele si prosperarea s. nóstre bisericé metropolitané in genere si archidicesane in specie.

De atare barbatu amu crediutu a fi aflatu in Présánti'a Sea Parintele Episcopu alu Aradulu Procopiu Ivacicovicu.

Noi tare credemu ca déca numai 61 de deputati congresuali cá Présánti'a Sea deputatulu nostru voru siedé in congresulu nostru electoralu, problem'a acestuia se va resólvi spre marirea lui Ddiu, spre binele bisericéi nóstre archidicesane si metropolitané si spre onórea congresulu.

Déca acést'a insémna a lucrú in contr'a spirituluu legii, in contr'a naturii lucrulu, apoi fia voi'a d-tale dle redactoru! eu sum cu totulu totu de alta convingere³⁰⁾; congresulu ne va luminá pre amendoi.

I. H a n n i ' a.

Publicámu aici acestu manifestu cá sa véda publiculu si P. Hanni'a cine a influintiatu séa dupa cum díce P. Hanni'a subminatú archidicesa cu ocaziunea alegeloru. Noi avemu mai multe esemplarie de aceste cari ni-au venitu din cele mai diverse párti ale archidicesei, tóte suntú litografate. Eata-lu:

„Multu onorate Domnule! Actulu alegerei de Metropolitu, pentru care e convocatu congresulu nostru bisericescu pre díu'a de 7 Sep. 26 Aug. a. o. la Sabiu, fiindu de cea mai mare importantia pentru interesele nóstre bisericesci si nationali, credemu de detorintia fia-cui, de a conlucrá la reesirea lui norocósa si salutaria.

„Nu incapé indoiéla, ca rezultatulu depinde dela modulu, cum va fi compusu congresulu. Credemu deci ca in punctulu acést'a avemu ne aperata trebuintia a ne comunicá ideile si a ne intielege de tempuriu.

„Intro conferintia de mai multi barbati bine simtitori tienuta ieri aici in Sabiu ne intr'óniremu asupra mai multoru persóne devotate causei nóstre comune si cari credemu, ca voru concentrá increderea respectiveloru cerouru electorali. Ne permitemu a-ti comunicá parerea numitei conferintie cu privire la cercurile d-vóstre si a ve recomandá cá deputatu congresulu preotiescu pentru cerculu d-vóstre elect. VII din Jabenitia pre díu protopopu Iosifu Brancovanu*) din Idicela, tíera cá deputatu mirénu pentru cerculu d-vóstre electoralu din Galatiu, pre díu subjude reg. Ioane B o d i l l a din Sabiu.

„Incátu nu a-ti avé alti individi de asemene, ori de mai mare incredere pentru causa cea mare te rogám a staroi cu influintia d-tale latita pentru alegerea numitiloru barbati.

Ai multu onoratu D-Tale.

Sabiu in 8 Augustu 1873.

Stimatori.

I. H a n n i ' a, E. M a c e l a r i u,
V i s. R o m a n u. D r. R a c o c i u.

inse nu te-ai departatu nici odata de jertfele cele grasé dela acelea.

²⁷⁾ Pre care d-ta chiaru si in o adunare generale, in audiulu tuturoru, nu te-ai sfiutu a-lu numi in batjocura de „principalulu meu“.

²⁸⁾ La care d-ta n'ai contribuitu nimic'a.

²⁹⁾ Respectu cátra persóna pro carea o stimámu mai multu decâtu d-ta, aici inse e vorb'a de dreptulu archidicesei datu de stat. organicu, pre care d-vóstra fati calcatu in picioré. Si tocma din acésta cauza credemu ca pre lángá congresu mai are si archidicesa sa vorbésca, pre carea o atinge mai de aprópe, unu cuventu dóue.

³⁰⁾ Suntu urme despre convingerei d-tale, ele suntú numai identitatea cu ceea ce-ti vino mai bine.

*) Destitutu.

Mercuria în 10/8 1873.

Omula lasatu de sine singuru pre acestu pamentu aru rataci. Facultățile lui spirituale nu se potu coltiva fără ajutoriu strainu. Acestu ajutoriu lu primesc omulu mai întâiu din cas'a parintișca.

Dara cas'a parintișca nu e în stare a dá micului omu totu ajutoriulu spiritualu necesariu spre a face din trensulu aceea, pentru ce e destinat în lume. De aici apoi necesitatea scólei, a cărei chiamare e a face din micii copii apoi ómeni folositori siesi națiunii, bisericeii și în generalu societății omenești. Spun unu adeveru, cându dîcu ea scólele nóstre gr. or. din acestu tractu protopopescu pâna în anul trecut nu s'au bucuratu de spriginulu lor necesariu. Caus'a a fostu de o parte neînțelegerea între noi invetiatorii, de alta parte neinteresarea barbatilor, cari au fostu pusi în fruntea nóstra, și a căroru chiamare au fostu a înaintá invetiamentulu în poporulu nostru și prin acést'a a lucrá din tóte poterile la edificiuulu nationalu.*)

Astadi multiamita lui Ddieu, carele ne-a tramisu în midilocolu nostru pre unu adeveratu barbatu alu dorintiloru și acceptárilor nóstre, carele din tóte poterile se sílese a pune în acestu tractu pescu scóla și biseric'a în gradulu, ce li se cuvine, și prin acést'a înaintéda interesele nóstre bisericesci și scolarji. Si acestu barbatu e précinști'a sea parintele Ioanu Drocu, administratorulu acestu tractu pescu.

Densulu, indata ce a venit între noi, n'a crutiatu nici o ostenéla, nici unu sacrificiu spre a pune scólele și bisericile nóstre în ordinea cea mai buna.

Asfelu în vedemú ridicándu scóle pre unde nu sunt, înmultiendu salarele invetiatoriloru, ajutándu mai departe prin concursulu seu spiritualu cauzei invetiamentulu.

În acestu anu a avutu fericiť'a idea, de a intrá pre mai multu tempu pre invetiatorii gr. or. din acestu tractu protopopescu în opidulu Mercuria pentru perfectiunea lor în sciintiele ce privescu scóla elementara. Densulu, cá barbatu practicu de scóla, fiindu convinsu, ca conferintiele invetiatorești usitate pâna acum nu contribuescu mai nimicu la înaintarea invetiamentulu, a propusu sinodulu pescu din acestu tractu ținerea unui cursu supletoriu cu invetiatorii din acestu tractu pre spesele comuneloru.

Idé'a acést'a a șefulu nostru districtualu bisericescu și scolaru a fostu primita cu o via plăcere de către sinodu și întregulu protopopiatu și astadi ne vedemú pentru întreg'a luna Augustu adunati în Mercuria. Inse, nu cá se ținemú conferintia, pentru ce trebuie se marturisescu, ca noi invetiatorii români preste totu*), nefiindu asemenea calificati, nu suntemú în stare a face conferintia, ci ascultámú prelegerile ce ni se propun, și anume ni se predá: metodic'a propunerii religiunii în scótele elementari, legografi'a în legatura cu invetiamentulu intuitiv, metodic'a cetirei, scrierei, ortografiiei, gramaticii, și a stilisticii în clasele urmátore, metodic'a computulu, cantári bisericesci și nationale pre lângá acestea disciplin'a și administratiunea scolaru.

Ori-cine știe cu cáta greutate petrecemú noi astadi aici departe dela casele nóstre, din cauza ca noi invetiatorii în generalu suntemú reu platiți, și prin urmare lipsiti de midilóce materiale. Afara de acea toti invetiatorii din tractulu proppescu alu Mercuriei suntemú și economi de pamentu, carele acum trebuie lucratu; dara cu tóte acestea nu semlimú nici cea mai mica greutate cu petrecerea nóstra aici, pentru ca ne atragu interesantele prelegeri predate cu atât'a istefime și tactu pedagogicu de către conducetoriulu nostru dlu Ioanu Meliu invetiatoriu în Resinari, carele pre lângá acést'a se póta cu atât'a afabilitate cu noi invetiatorii.

Regretámú numai, ca précinști'a sea parintele administratoru alu acestu tractu proppescu Ioanu Drocu fiindu bolnavu nu póte asistá și densulu la prelegerile nóstre dopa cum doresce. La finea cursulu, déca 'mi voru îngadú colónele pretiutulu diurnu „Telegrafulu romanu“, 'mi voiu per-

*) Se póte acést'a cându a-ti avutu vre-o 42 ani în frunte-ve unu barbatu, care astadi face parte din corporatiunea ce sta în fruntea archidieceșei. R.

*) Credemú ca se voru multiamiti fórté frumosu invetiatorii nóștri de complimentulu ce nu sunteți îndreptatiți a 'lu face. Fia-care mature numai dinaintea usiei se! R.

mite a face o schitare mai detaliată a tuturor lucrărilor nóștre.*)

Unu invetiatoriu.

Tóte suntu bune și frumoșe dara ni-aru paré fórté reu cându s'aru adeveri șcirea, ca cursulu celu supletoriu s'a întrebuintiatu și spre altu scopu, spre scopulu de a face din invetiatorii agenti electorali în hatirulu „consortinlu“ cu cercuarele tramise din Sabiu în tóte părțile țerei, în specie pentru alegerea și reșirea dd. Dr. Rauciu și Vis. Romanu. Acceptámú cá P. Adm. prot. sa clarifice publiculu în acést'a privintia cátu mai în graba, cáci acést'a jace și în interesulu seu cá capu alu tractulu protopresbiteratulu Mercuriei.

Din o epistolá privata din partile Orastiei comunicámú spre orientarea publiculu urmátorele:

Prin acést'a epistolá va face cunoscutu despre alegerea nóstra cum au urmatu, și adica: cându amú fostu la Soimusiu, parintele Protopopu alu Orastiei ne-a datu unu Circulariu venit dela Sabiu subscrisu de nescú persóne înalte de d-lu Protopopu Ioanu Hané'a, Ilie Macelar'iu Doctoru Borcea (?) cá noi pretii sa staruimú și se alegemú pre dlu Protopopu alu Tractulu Orastiei Nicolau Popoviciu, și de mirénu pre Profesorulu Pantimonu Dim'a din Brasióvu, noi din protopopiatulu Orastiei amú și făcutu dopa cum ne-a informatu parintele Protopopu, dara amú picatu, ca trei Tracto au fostu de parere sa aléga pre parintele Protopopu P'iso — asiá noi din partea Orastiei amú venitú cu budiele umflate; parintele Protopopu audíndu de veste, neau chiamatu pre toti pretii din tractu la Orastie, și pre toti i'au sfátuitu ca, în Sinódele parochiale sa aléga pre unu individú din Castau anume Samoilu Popu juristu absolutu, — dara totu sfátulu domniú sale, au fostu îndiedaru, ca preotimea n'au ascultatú, ca unii au alesu pre Samoilu Popu, și unii pre Doctoru Tincu, și asiá voturile seu impartitu și noi i'era amú picatu. Tractulu Deveu n'a s'au împertitu, și au și reusitu Dr. Lazaru Petcu tótu de-a coló.

Dare de séma.

(Întrebuintierea baniloru loteriei pentru terminarea bisericeii din Dev'a.)

Amu încasatu pâna acum 1127 fl. 50 xr.

Din acesti bani amu eliberatu:

Contribuire la 5 ferestri și un'a usia 161 fl.

La cererea epitropiei bisericeii pentru facerea boltei alteriului 200 fl.

Prin inițiativ'a comitetulu s'a mai comandatu facerea a 4 ferestri și datu cá arvuna 100 fl.

Pentru spese de timbre, corespondintie etc. s'a luatú din cassa 38 fl. 49 xr.

Cu totulu 499 fl. 49 xr.

Se ținu la dispozițiune pentru lemniari'a ferestrilor (4) restu de 120 fl.

Pentru sticlele acestoru ferestri, s'a datu 140 fl.

Pentru ferariile usiei 40 fl.

Pentru varu 100 fl.

Cu totulu 400 fl.

În cassa se afla în totalu 628 fl. 1 xr. Eliberandu-se susu citatii 400 fl. a remasu 228 fl.

1 xr. pentru a se începe bolt'a bisericeii. Rogámú deci cu insistenția pre toti acei ce au opritu losurile tramise de comitetu a ne espedá banii imediatu cá sa se póta fini bolt'a atâtú de necesaria bisericeii.

Presiedint'a comitetulu loteriei pentru terminarea bisericeii.

Constanti'a de Dunc'a Schiau.

Varietáti.

** Inceperea prelegeriloru gimnasiali normali în Naseudu din caus'a colerei se amena deocamdata pre prim'a Octóbre. —

Dr. Lazaru,
directore gimnasiale.

** Dupa unu conspectu oficialu au muritu de colera în Ungari'a și Transilvani'a 60,000 ómeni în restempulu dela Iuziu pâna la 15 Augustu.

*) Pentru acést'a amú fi și dinpreuna cu noi publiculu fórté recunoscatori, deci ve rogámú în interesulu cauzei scolarie sa o și faceti. R.

* Din Alb'a-Iuli'a se șerie foiei nemțiesci de aici „Hri. Zig.“ ca acolo milit'ia și capata l'efa în bucati de 1/2 cr. i'era amplotiloru de statuli se solvesce câte 20—30 pâna și 50 fl. din l'efa cu bucati de câte 20 xr, 10 xr de argintu și cu arama. Caus'a, se dice ca e lips'a de bani de arthia. la cass'a pereceptorele din locu.

* În Vien'a moru de cholera câte 30—40 persóne pre di. Mai întâiu s'a aretatú cu vehemenția în centrulu cetatiei, de unde s'au estinsu mai departe. Esperint'ia a aretatú de asta data ca unde se i'au mesuri sanitarie de tempuriu se póte încungurá flagelulu acést'a.

** Din caus'a secetei celei mari, vinu scrii din launtrulu țerei, cari prorocescu culesu slabu și de cucuruзу (porumbu) și de vinu.

ad Nr. c. p. 15/1873.

Concursu.

Pentru ocuparea de 3 posturi invetiatorești la scóla gr. or. în Sighisóru se deschide concursu pâna în 15 Septembrie st. v. a. c.

Emolumentele suntú:

1. Pentru invetiatoriulu de clas'a a III 300 fl. v. a. și 3 stengini de lemne.

2. Pentru invetiatoriulu de clas'a a II 250 fl. v. a. și 3 stengini de lemne.

3. Pentru invetiatoriulu de clas'a I-ia 175 fl. v. a. și cuartoru de o persóne în edificiuulu scólei și lemne pentru încalditu de ajunsu.

Câte 175 fl. din lefele de susu se redica cu cuitantia în rate lunarie din cas'a alodiala și restulu pâna la 300 fl. și 250 fl. dela comun'a bisericeșca.

Concurentii au de a si asterne suplicile lorú instruate în întielesulu Stat. org. la comit. subscrisu parochiale sub adres'a presiedintelu Ioanu Siandru.

Invetiatorii suntú obligati pre lângá obiectele propunende în scóla, se conduca în tóta Dominec'a și serbatórea cantárilor bisericesci la st'a liturgia în coru cu copii din scóla și a țiené órele de repetitiune.

Cei ce voru documentá unu tempu mai lungu de serviciu invetiatoreșcu și calificatiune mai corespundietória voru fi preferiti.

În contielegere cu protopresbiterulu respectivu. Sighisóru în 20 Augustu 1873.

Comitetulu parochialu.
(2—3) I. Siandru.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunii de parochu în vacanț'a parochia Stoiceni de clas'a a III în protopresbiteratulu Solnocului alu II, se descide prin acést'a concursu în întielesulu înaltei ordinatiuni Consistoriale din 26 Iulie nr. 721 1873 pâna la 14 Septembrie a. c. în-carea di se va face și alegerea de parochu.

Emolumentele suntú:

1. Dela 80 familii câte 2 ferdele mari de cucuruзу nesfarmitu, și 1 di de lucru cu palmele.

2. Usulfractulu cimiteriului.

3. Stol'a îndatinata.

Doritori de ocupá acést'a statiune au a-substerne concursele lorú subscrisulu instruate în sensulu Statutulu Organicu și a regulamentulu adush de sinodulu archidieceșanu din acestu anu, pâna la terminulu susu atinsu.

Cupsieni în 8 Augustu 1873.

În contielegere cu comitetulu parochialu Samoilu Cupsi'a

(1—3) Prot. gr. or.

Concursu.

La scóla romána poporala gr. or. din Porcarení în protopopiatulu 1-íu alu Brasióvului, fiindu de lipsa și alu 2-lea invetiatoriu se escrie pentru ocuparea acestu postu invetiatoreșcu concursu cu terminu pâna la 20 Septembrie a. c. st. v.

Emolumentele suntú:

Salariulu anualu de 200 fl. v. a.

Competitori la acestu postu au a-si tramite suplicile lorú instruite în sensulu Statutulu Organicu și adresate Pré Onoratulu Domnu Protopopu Iosifu Baracu în Brasióvu.

Porcarení în 10 Augustu 1873.

Comitetulu parochialu
Ioané Bógdanu
(1—3) Parochu cá Presiedinte.